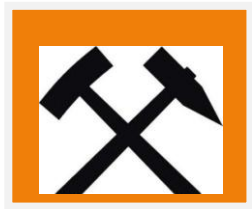

Štoly v Banské Štiavnici a okolí.

Stará štola Antona Paduánského.

Ústí štoly se nachází v horní části obce **Vyhne** v blízkosti silnice.

Štola otvírala stejně jmenovanou žílu **Anton** jihozápadním směrem.

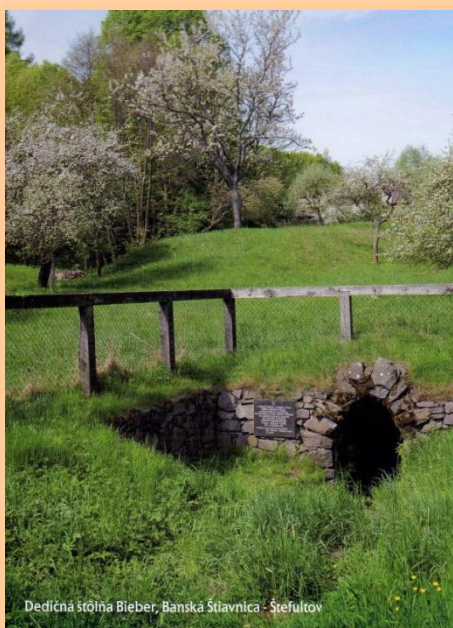
Ve výklenku nad portálem štoly je umístěna plastika patrona štoly sv. Antona Paduánského. Portál (vstup) štoly byl zrekonstruován v r. 2011 členy hornického spolku Eisenbach ve Vyhniach.

Štola Bartolomej

Nachází se ve skanzenu v Báňské Štiavnici Slovenského báňského muzea. Štola Bartolomej byla původně vyražená za účelem průzkumu a dobývání žíly Špitáler. V hlavním překopu štoly, západně od šachty Ondrej, směrem k žíle Bieber jsou na pravém boku ručně vyražené štoly kladivem a želízkem s vysekaným letopočtem 1664 a 1668.

Dědičná štola Bieber

Ústí štoly se nachází v Báňské Štiavnici v horní části Štefultova. Má zachovalý kamenný portál, před kterým je původní potok z kamenného zdiva, který sloužil jako hranice báňské míry. Štolu začali razit pravděpodobně ve 14. století za účelem odvodnění baní na Vindšachtě. Ve vzdálenosti 1 600 m, od ústí štoly v báňském poli šachty Kristina, byl vyrytý letopočet 1 400. Podle dědičné štoly byl nazvaný i nejvýznamnější erární báňský podnik v báňskoštiavnické oblasti – Hlavní Bieber štola. Podnik měl vícero prvenství, nejvýznamnější je první použití černého prachu při trhací práci na rozpojování hornin na světě, které se uskutečnilo 8. února 1627 při ražení překopu Daniel. Ústí štoly bylo zpřístupněno v r. 2003 a investorem byla Slovenská agentúra životního prostředí v rámci projektu Geopark Báňská Štiavnica.

Dědičná štola Glanzenberg

Ústí štoly se nachází v Báňské Štiavnici v blízkosti Památníku osvoboditelů v 2. světové válce. V kruhu nad dveřmi je umístěn znak města Báňské Štiavnice. Štola odvodňovala baně na žíle Špitáler pod Glanzenbergom. Nejstarší zmínka je z r. 1560, ale štola je pravděpodobně o hodně starší. Těžilo se v ní zlato-stříbrné a olovené rudy. Sloužila také na první fárání posluchačům prvního ročníku Báňské akademie. Po jejím profárání byli posluchači v rámci šachtáku přijímáni do hornického stavu „skokem přes kůži“. Na prostranství pod Císařskými schody, jako v dalších zpřístupněných částech štoly, jsou umístěny památní tabule, připomínající návštěvy významných osobností.

Dědičná štola Hoffer

Ústí štoly se nachází v místní části Bánské Štiavnice – Banky v blízkosti státní silnice do Vyhni. Štola zpřístupňovala a odvodňovala stejnojmenné Báňské pole na Bankách. Hlavní žíly jsou Hoffer a Ruml. První údaj o štolě je z roku 1497. Štola je nejvýše položeným místem, ve kterém byly tři šachty – Anna, Strojová a Leopold. Rekonstrukci portálu a zabezpečení štoly provedly r. 2011 Rudné baně, š. p. Banská Bystrica.

Štola Klinger Dlouhá

Ústí štoly se nachází v Báňské Štiavnici nad ložiskem Klinger v údolí vedle místní komunikace do místní části Nad Klingerom. Nad vstupem v omítce je uveden název a pod nim je hornický znak z r. 1973 a nad nim je umístěn druhý hornický znak. Nejstarší zmínka o štole je z roku 1573. Patřila báňskému závodu Boží požehnání, kterému patřily tři hlavní šachty – Terezia, Weiden a Amália, otvírající žíly Bieber a Terezia. Opravu vstupu do štoly zabezpečily v r. 2010 Rudné bane, š. p. Bánská Bystrica.

Štola Klinger Krátká

Ústí v Báňské Štiavnici a nachází se pod nadjezdem státní silnice směrem do Horní Rovné. Vpravo od dveří je tabule s textem: Rudné bane, š. p. 2010, poslední rekonstrukce portálu. Štola otvírala žíly Bieber a Terezia.

Dolná dopravná štolňa šachty Lill, Hodruša - Hámre

Dolní dopravní štola šachty Lill

*Ústí štoly se nachází v horní části obce **Hodruša-Hámre** těsně vedle státní silnice pod ocelovou konstrukcí dopravního mostu z Horní dopravní štoly šachty Lill. Nad prahem klenutého vstupu do štoly j v omítce nápis „Prekop k Lil šachtě“. Portál štoly byl zrekonstruován v r. 2011 Občanským sdružením KERLING s přispěním Nadace Československé obchodní banky, a. s.*

Dědičná štola Svaté trojice

Nachází se naproti kostelíku sv. Alžběty. Na současném kamenném portálu štoly je vytesán letopočet z r. 1888. Oprávnění dědičná štola získala v r. 1549. Od r. 1647 až do r. 1665 byl otevřen celý žilný systém žíly Špitáter. V r. 1882 byla zde vybudována první kolejová koňská dráha v banskoštiavnickém rudném revíru. V r. 1935 tehdejší ředitel baní Ing. Arpád Bergfest (1883-1964) chtěl vybudovat v náraží šachty Alžběta první bánský skanzen. Jako památka na tuto realizaci pozoruhodné myšlenky zůstalo upravené náraží s vybudovaným vodomětem.

Štola Schöpfer Dolná

Ústí štoly, která je 1. patrem Bane Schöpfer, se nachází v Hodruši-Hámrech při hornickém kostelíku v dolině Jalšová. Nad ústím kamenného portálu je výklenek s plastikou sv. Jana Nepomuckého. Štola byla využívána při dobývání vrchních pater žíly Schöpfer. Od r. 1778 byla součástí těžba štoly Schöpfer, které patřilo až do r. 1906 do Gerambovej únie, potom ji převzal báňský erár. Po vzniku ČSR přešla do správy Státního báňského ředitelství v Bánskej Štiavnici, jako samostatný báňský úsek, pod názvem Dolnohodrušský závod. V provozu až do r. 1950, kdy byla ukončena těžba stříbrno-zlatých rud v této části ložiska. Portál do štoly byla zrekonstruovaný v r. 2005 členy Občanského sdružení KERLING.

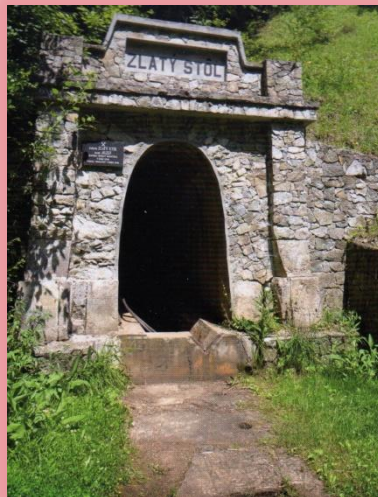

Stará štola Všetech svatých

Štola Prostřední baně

Nachází se v horní části obce Hodruša-Hámre po pravé straně státní silnice z Banské Štiavnice. První zmínka o štole je z r. 1378. Je ovšem o hodně starší, což dokumentuje množství vyražených báňských děl pomocí želízka a kladiva za použití vyztužovacího materiálu kamene, bez spojovacího materiálu. Za více jak 500 let hornického konání byl vytvořen rozsáhlý labyrint podzemních prostor, který díky příznivým geologickým podmínkám, podařilo zachovat až do současnosti. Štola je součástí areálu váňského skanzenu, který buduje Slovenská báňská spoločnosť, s.r.o. Hodruša-Hámre od r. 1994.

Dědičná štola „Zlatý stůl“

Ústí se nachází výše obce **Hodruša-Hámre** po levé straně státní silnice směrem k Bani Rozália. Štola odvodňovala baně na žíle Josef. V r. 2001 portál zrekonstruovala Slovenská báňská spoločnosť s. r. o. Hodruša-Hámre s finančním přínosem Ministerstva životního prostředí Slovenské republiky.

Zpracoval Ing. Jaroslav Minka podle podkladů ze setkání hornických měst v Banské Štiavnici, prezentačních materiálů a také ze svých foto snímků.

Zdař Bůh!